Vol 36
Nru 190
Ottubru - Diċembru 2015

L-ART Imqaddsa

RIVISTA BIBLIKA

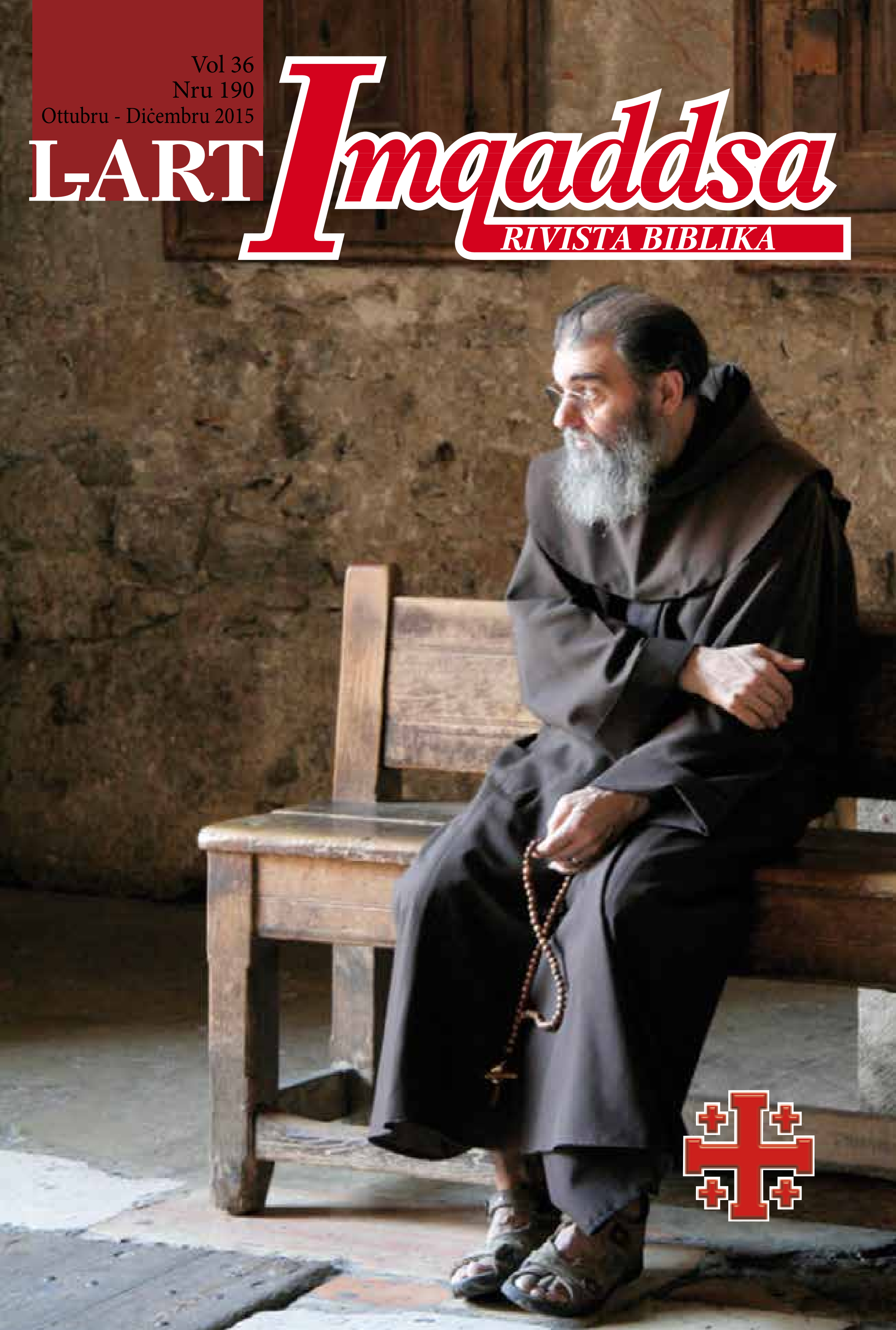

L-ART IMQADDSA

Rivista Biblika
li toħroġ kull tliet xhur
mill-Kummissarjat tal-Art
Imqaddsa tal-Provinċja
Franġiskana Maltija

EDITUR:
P. Twanny Chircop OFM
Kummissarju
tal-Art Imqaddsa

BORD EDITORJAL:
P. Marcello Ghirlando OFM
P. Noel Muscat OFM
Mr. Louis Casha

DISTRIBUZZJONI:
Fra. Lorrie Zerafa OFM

ABBONAMENT:
€10 fis-sena
€15 jew aktar Sostenitur

Kummissarjat
tal-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1213
Malta.
Tel: 2124 2254

DISINN U STAMPAR:
Best Print Co. Ltd

Il-Materjal kollu li jidher
f'din ir-Rivista
huwa Copyright ©
tal-Kummissarjat tal-Art
Imqaddsa u l-Edizzjoni
TAU, 2015

comalt@ofm.org.mt
www.ofm.org.mt

Qoxra Quddiem:
Patri Franġiskan fil-Bieb
tal-Bażilika tal-Qabar
ta' Kristu

Werrej

6

15

22

28

6 Il-Komunitajiet Insara fl-Art Imqaddsa: il-Knejjes Kattoliċi

15 Il-Verġni Marija Santissima fl-Erba' Evanġelji

22 Twelid il-Messija mħabbar ukoll mis-salmi

28 "Għal dejjem it-tjieba tiegħu!" Ritornell għall-Ġublew tal-Ħniena

35 Tliet parabboli fuq it-talb fl-Evanġelju skont San Luqa

41 Monasteri fid-deżert tal-Lhudija: Il-Monasteri ta' Mar Saba

35

Editorjal

ta' Patri Twanny Chircop ofm

Pellegrinaġġi Bla Periklu

Fuq invit tal-Patrijarka Latin ta' Ġerusalemm, Fouad Twal, bejn il-11 u s-16 ta' Settembru ġiet iċċelebrata fl-Art Imqaddsa l-Assemblea annwali plenarja tal-Presidenti tal-Konferenzi Episkopali tal-Ewropa. F'din l-Assemblea jieħdu sehem rappreżentanti minn 45 nazzjon fl-Ewropa. Il-Konferenza Episkopali Maltija kienet irrappreżentata mill-Isqof ta' Għawdex Mario Grech.

Matul il-ġranet tal-Assemblea l-isqfijiet u l-kardinali preżenti żaru u ċċelebraw l-Ewkaristija f'diversi santwarji tal-Art Imqaddsa, u speċjalment f'Nażaret, Betlehem u l-Bażilika tal-Qabar ta' Kristu. L-iskop li għalih il-Patrijarka ta' Ġerusalemm stieden lil dawn il-Presidenti tal-Konferenzi Episkopali kien biex huma jagħmlu esperjenza ta' pellegrinaġġ fl-Art Imqaddsa u bħala sinjal tal-viċinanza tal-Knisja Kattolika fl-Ewropa għall-qagħda tal-Insara fl-Art Imqaddsa u fil-Lvant Nofsani in ġenerali, l-aktar fis-Sirja u l-Iraq, fejn l-Insara sofrew persekuzzjoni iebsa f'dawn l-aħħar snin.

Il-qofol tal-pellegrinaġġ tal-isqfijiet kienu ċ-ċelebrazzjonijiet li saru fil-Bażilika tal-Qabar ta' Kristu. Nhar l-14 ta' Settembru, festa tal-Eżaltazzjoni tas-Salib, l-isqfijiet u l-kardinali għamlu ingress solenni fil-Bażilika tal-Qabar ta' Kristu, u wara kantaw l-Għasar flimkien mal-komunità Franġiskana. Fis-16 ta' Settembru filgħodu l-istess isqfijiet u kardinali kkonċelebraw flimkien quddiesa quddiem l-Edikola tal-

...editorjal

Pellegrinaġġi Bla Periklu

Qabar ta' Kristu fi tmiem l-Assemblea tal-Konferenzi Episkopali tal-Ewropa.

Għalkemm bosta mill-kardinali u isqfijiet kienu diġà żaru l-Art Imqaddsa, u anke ġew fuq pellegrinaġġ, din kienet okkażjoni unika biex huma jagħmlu esperjenza ta' pellegrinaġġ flimkien bħala mexxejja spiritwali ta' miljuni ta' Kattoliċi fl-Ewropa. Għal dan l-iskop, qabel iċ-ċelebrazzjoni tal-Għasar il-Patri Kustodju tal-Art Imqaddsa, Pierbattista Pizzaballa, kellem lill-isqfijiet u l-kardinali preżenti. Filwaqt li sellmilhom u laqagħhom fl-aktar santwarju qaddis għall-Kristjanità, il-Patri Kustodju ħeġġiġhom biex din l-esperjenza spiritwali li għamlu jwassluha u jikkomunikawha lill-Kattoliċi Insara tad-djoċesijiet tal-Konferenzi rispettivi li huma jirrappreżentaw.

Il-Kustodju tkellem fuq il-ħtieġa li jerġgħu jitqajmu l-pellegrinaġġi lejn l-Art Imqaddsa, li f'dawn l-aħħar sentejn naqsu minħabba diversi fatturi. Il-fattur prinċipali hu l-biża' minn sitwazzjonijiet ta' gwerra li diversi drabi jgerrxu lill-pellegrini mill-Art Imqaddsa. Il-gwerra f'Gaża kienet fattur fundamentali li skoraġġixxa bosta pellegrini milli jiġu fl-Art Imqaddsa, imma wkoll it-tensjoni in ġenerali li hemm bħalissa fil-Lvant Nofsani, l-aktar minħabba t-terroriżmu u l-attakki kontra l-Insara fis-Sirja, Iraq, Eġittu u pajjiżi oħrajn viċini. Fattur ieħor hu dak tal-kriżi ekonomika li għaddejja minnha bħalissa d-dinja, għalkemm dan il-fattur hu sekondarju. Fil-fatt, ġie reġistrat li l-pellegrini li jiġu minn pajjiżi ifqar minn dawk tal-punent, bħalma huma pajjiżi tal-Afrika, il-Brażil, ir-Russja u l-pajjiżi tal-Ewropa tal-lvant, żdiedu, filwaqt li naqsu b'mod drastiku l-pellegrini li jiġu mill-Istati Uniti tal-Amerika u l-Ewropa tal-punent (Italja u Spanja b'mod partikulari). Dan ifisser li l-problema mhijiex daqstant ekonomika, imma pjuttost kwestjoni ta' fidi u impenn nisrani. Il-pellegrini li jiġu minn pajjiżi fejn is-sentiment Kristjan għadu qawwi (speċjalment minn pajjiżi Ortodossi) għadhom jiġu bi ħġarhom minkejja d-diffikultajiet ekonomiċi, filwaqt li l-pellegrini li jiġu minn pajjiżi aktar għonja imma sekolarizzati naqsu ħafna.

Dan kollu għandu jwassalna għal riflessjoni serja dwar l-impenn tagħna li naħdmu ħalli l-esperjenza ta' fidi fl-Art Imqaddsa permezz tal-pellegrinaġġ tibqa' soda anke f'pajjiżi li tradizzjonalment huma Kattoliċi. Dan jinkludi wkoll il-każ tagħna f'Malta li, għalkemm

numerikament m'aħniex miljuni, imma xorta dejjem irnexxielna niġu bi ħġarna fl-Art Imqaddsa.

Il-Patri Kustodju qal lill-isqfijiet li ma hemm l-ebda periklu li l-Insara jiġu fl-Art Imqaddsa. Hu importanti li huma jgħidu lill-Insara fid-djoċesijiet tagħhom li, pellegrinaġġ fl-Art Imqaddsa, jiġifieri fis-santwarji li jinsabu f'Israel u fil-Palestina, ma jġib miegħu l-ebda riskju serju aktar minn kull vjaġġ ieħor turistiku li wieħed jista' jagħmel, ukoll fil-pajjiżi tal-Ewropa.

Hu importanti li l-Insara jiġu edukati dwar l-iskop veru tal-pellegrinaġġ. Dan għaliex illum nassistu għal moviment ta' turiżmu tal-massa, u daħlet ukoll l-idea ta' turiżmu reliġjuż. B'din l-espressjoni wieħed jifhem li aġenzija torganizza vjaġġ f'post fejn hemm xi santwarju importanti (Lourdes, Fatima, Medjugorje), imma fl-istess ħin tagħti ħin twil, jekk mhux ġranet, għal vjaġġi ta' natura purament turistika f'żoni qrib dawn is-santwarji. Anke f'Malta daħlet l-idea li nirreklamaw lill-pajjiżna bħala post ideali għal turiżmu reliġjuż.

Naturalment, jekk dan hu l-iskop ta' industrija turistika li hi bbażata fuq il-qligħ ekonomiku, mhux l-iskop ta' min irid jorganizza pellegrinaġġ. Il-kelma pellegrinaġġ tfisser vjaġġ bi skop purament reliġjuż, u bi skop ta' tiġdid ta' fidi. Il-pellegrin jasal fid-destinazzjoni tiegħu bl-iskop prinċipali li jitlob u jagħmel esperjenza ta' fidi, ukoll jekk hu importanti li jsib lukanda komda, mezzi ta' trasport effiċjenti, u sigurtà personali. L-ispirtu tal-pellegrinaġġ jitlob spirtu ta' sagrifiċċju u ċaħda minn interessi purament personali ta' divertiment, biex wieħed jingħaqad ma' komunità ta' Insara li titlob flimkien u tagħmel mixja fiżika li hi simbolu tal-mixja ta' fidi.

Dawn il-fatturi kollha huma importanti biex wieħed jifhem x'inhu l-iskop tal-pellegrinaġġ fl-Art Imqaddsa. Sfortunatament is-santwarji tal-fidwa qed jiġu invażati minn turisti, anke dawk hekk imsejħin vjaġġi ta' turiżmu reliġjuż. Il-perċentwal ta' dawk li huma verament pellegrini naqas ħafna, speċjalment fil-każ ta' viżitaturi minn pajjiżi għonja. Il-veru periklu għall-pellegrin mhux is-sigurtà fuq il-persuna tiegħu. L-istati li fihom jinsabu s-santwarji tal-fidwa, jiġifieri Israel b'mod speċjali, imma anke l-Palestina, ma għandhom l-ebda intenzjoni li jgerrxu lit-turisti. Huma jagħmlu minn kollox biex jipproteġu lit-turisti minn kull periklu, imma naturalment il-mezzi li jużaw huma sempliċement immirati għall-qligħ ekonomiku.

Din hi r-raġuni għaliex hu importanti li nerġgħu nqajmu l-pellegrinaġġi lejn l-Art Imqaddsa. Pellegrinaġġ li jsir kif suppost hu esperjenza ta' irtir spiritwali u ta' evanġelizzazzjoni unika. Hu okkażjoni li wieħed jiltaqa' mal-kulturi u r-reliġjonijiet li jgħixu fl-Art Imqaddsa, u jifhem anke l-bżonn tar-rikonċiljazzjoni u l-kollaborazzjoni reċiproka bejn popli u reliġjonijiet. Meta wieħed jasal fl-Art Imqaddsa ppreparat jintebaħ li l-esperjenza ta' pellegrinaġġ hi unika, u mhux l-ewwel darba li wieħed ikun irid jirrepetiha aktar minn darba f'ħajtu.

Il-Bord Editorjali jawgura Milied Qaddis u s-Sena t-Tajba lill-qarrejja kollha